

ITSENÄISYYTEMME

Suomen itsenäisyyspäivän, joulukuun kuudennen suhteen on merkillepantavaa, että kuluneiden neljänkymmenen vuoden ajan sanomalehdistö ja muu julkinen sana on aivan kuin ujoksunut tuohon päivään liittyvien asioiden käsittelyä. Itsenäisyyttämme on tietenkin paljon juhlittu ja siitä on paljon sekä puhuttu että kirjoitettu, mutta melkein poikkeuksetta itsenäisyytemme esitetään alkaneeksi vuoden 1918 kansalais-sodasta. Sitähän on nimitettykin vapaussodaksi. Totuushan kuitenkin on, että Suomi oli itsenäinen jo kansalais sodan alkaessa, sillä itsenäisyysjulistus annettiin joulukuun kuudentena päivänä 1917. Mistä johtuu tällainen ujous ja tahallinen historian vääristely? Olemmeko me suomalaiset niin sotaisia ja vuotavan veren lumoisia, että meitä hävettää tunnustaa saaneemme itsenäisyytemme kohtalon kädestä ilman verenvuodattusta? Onko mielestämme jotenkin ”miehekkäämpää” kytkeä itsenäisyytemme alkamishetki tuohon kansamme häpeäpilkkuun, veljesvereen? — Jos siis oikealla ja rehellisellä tavalla viettäisimme joulukuun kuudetta päivää itsenäisyytemme muistojuhlana, niin silloin olisi asiallista sivuuttaa kaikki sotilaalliset puuhut ja ”sankarihaudat”, koska ne eivät liittyneet mitenkään itsenäisyysjulistukseemme. Olemme saaneet kuitenkin vuodesta vuoteen todeta näiden neljänkymmenen vuoden aikana, että itsenäisyytemme on tehty vain astinlaudaksi ja korok-

keeksi, jolta on ylistetty sodissa silvottujen kansalaistemme ”urotekoja”.

Kaikella on syynsä, ujustuttamissellakin. — Pekka Ervast puhui ainakin vuodesta 1909 alkaen, pian lähestyvää itsenäisyydestämme. Kiertäessään eri teosofisissa loosseissa hän herätteli toivoa, jota mainitsi tulevan itsenäisyytemme alkamiskohdankin. Lisäksi hän kuvaili niitä ”kulussientakaisia” tapahtumia, joita suoritettiin näkymättömässä maailmassa uutta aikaa valmistellen. Teosofinen liike oli täällä se henkinen voimain lähde, josta kansamme silloin ammensi ja P. E:n opetuksista käy täysin selväksi, että Suomelle annettiin itsenäisyys täällä suoritettavaa henkistä työtä varten. Kohtalo oli niin järjestänyt. Suomessa oli alkava uusi uskonto ja jotta Suomen kansa olisi tilaisuudessa omaksumaan uuden sanoman, oli sen oltava itsenäinen kansa. — Tässä yhteydessä on hyvä muistaa nuo Pekka Ervastin sanat: Mitä ensin tapahtuu henkisissä liikkeissä, se sitten toistuu kansassa. Syy: Voimakas henkisen elämän kaippu ja sen synnyttämä voimakas teosofinen liike, jonka johdossa oli Suomen suurin tietäjä. Seuraus: Lahjaksi saatu kansallinen itsenäisyys. — Entä mistä johtuu edellämäinittu ujous?

Oli saavuttu ratkaisevaan vuoteen 1917. Lokakuun 21 päivänä alkoi T. S. vuosikokous Helsingissä. Pekka Ervast oli siihen mennessä hoitanut Seuran ylishteeriyyttä ta-

san kymmenen vuotta, mutta tässä kymmenennessä vuosikokouksessa hänen oli luovuttava hoitamasta ylisihteeriyttä. Jäsenistössä oli vähitellen kasvanut epäluottamus häneen, oli muodostunut kaksi suuntaa, joista toinen — P. E:n sanonnan mukaan — ”pyrki ulospäin”. Se oli uusi suunta, jota nuoret nousevat voimat edustivat. Vanhempi joukko Pekka Ervastian johdolla ”syventyi sisäänpäin”. P. E. mainitsee vielä, että nuorempi joukko oli aktiivisempaa ja vanhempi joukko, — joka hengeltään oli P. E:n takana — vaikutti väsähtäneeltä. Jäsenistössä oli tapahtunut kahtiajako ja epäluottamus Pekka Ervastiin johti näin Seuran sisäiseen kahtiajakoon, vaikkakaan kahtiajako ei vielä tällöin saanut ratkaisevasti ulkoisia muotoja. Vasta v. 1920 tapahtui lopullinen jakautuminen. Siitä P. E. kirjoittaa Tietäjän loka-joulukuun kolmoisnumerossa mm.: ”Olen saapunut merkilliseen käännekohtaan elämässäni. Voin melkein sanoa Hamletin tavalla: ‘olla vai eikö, siitä onkin kysymys’. Kyseenalaista tuntuu todella olevan, voinko edelleen jatkaa tätä teosofis-okkultista työtäni Suomessa vai onko minun siirryttävä muille markkinoille, — kyseenalaista sekä aineellisessa että henkisessä suhteessa. Pystyykö aineellisesti katsoen teosofinen työni minua elättämään sillä arvokkaalla tavalla, minkä pitäisi kuulua kulttuuri-työntekijälle, joka — ehkä suurimman — osan päivätyöstään on jo suorittanut? Tarvitaanko henkisesti katsoen Suomessa miestä, joka ikuisen elämän asioissa seisoo

omilla jaloillaan ja jonka välityksellä henkimaailmalla on oma, muista riippumaton sanoma sanottavanaan? Jos ei näihin kysymyksiin voida vastata myöntävästi, silloin olen kuin ‘maurilainen, joka on tehtävänsä suorittanut ja saa mennä’ ”.

Näin historian valossa siis toteamme, että vähäistä ennen kuin Suomi julistautui itsenäiseksi kansaksi, kohdistui Pekka Ervastiin hänen itse perustamansa järjestön taholta sellainen epäluottamus, että hänen oli jätettävä siinä johdettava asemansa. Ja nyt on syytä ottaa selvää, mikä oli syntyneen erimielisyyden pohjimmainen syy? Luonnollisesti tässäkin pitää paikkansa P. E:n opetus: Mitä ensin tapahtuu henkisissä liikkeissä, se sitten toistuu kansassa. Juontaiskohan kansamme ujous tunnustaa lahjaksisaatua itsenäisyyttään näistä seikoista?

Asioita tutkiessamme löydämme noihin erimielisyyksiin kaksi ratkaisevaa syytä: Uskonto ja sota. — Kansainvälisen T. S. ylin johto oli alkanut puhua tulevasta maailmanopettajasta, jollaisena esitettiin nuorukainen Krishnamurti. Hänet esitettiin, kuten Krishnamurti itekin omalla kynällään vahvisti julkisen sanomalehden palstoilla, Jeesus Kristuksen takaisintulemisesta lausuttujen ennustusten täyttymyksenä. Tämä asia koski siis uskontoa. Sota tuli liitettyksi tähän uskontokysymyksen siten, että samainen Seuran johto tiedoitti, ettei uusi maailmanopettaja voi suorittaa tehtävänsä, ennen kuin mustat voimat hävitetään ja valkoiset voimat

pääsevät voitolle. Mustamaagillisia voimia edusti heidän käsityksensä mukaan keskeisesti Saksa ja valkoisia ympäröivät, keskeisesti Englanti. Näin sai v. 1914 puhjennut maailmanpalo siunauksensa T. S. johdon taholta.

Pekka Ervast asettui, kuten hän itse kertoo, sille ”varovaiselle” kannalle kyseisen maailmanopettajan suhteen, että on viisasta pysyä tässäkin asiassa H. P. Blavatskyn opetuksissa. H. P. B:hän kirjoittaa ”Teosofian avaimessa”, ettei Valkoinen Veljeskunta lähetä lähettilästään maailmaan ennen vuotta 1975:ttä. Niin ikään hän oli koko työ kautensa ajan teroittanut Jeesus Kristuksen Vuoriisaarnan moraalialue korkeimmaksi henkisen elämän ohjeeksi. Tästä syystä hänet leimattiin lahkolaismaiseksi, koska hänen opetuksensa muka poikkesi yleisesti omaksutusta teosofisesta hengestä. — Sotakysymykseen nähden Pekka Ervast oli täydellinen pasifisti, asettuen siinäkin H. P. B:n kannalle, joka leimasi mm. sotarukoukset henkiseksi noituudeksi. Sota on mustien hommaa, Valkoinen Veljeskunta ei ole koskaan sotien takana.

Pekka Ervast opetti siis myöskin: Mitä tapahtuu henkisisissä liikkeissä, se toistuu kansassa. — Kun katselemme itsenäisen Suomen tilannetta, niin toteamme ensiksikin uskonnon alalla jotakin saavutetuksi. Onhan meillä uskonnon vapaus. P. E:n työ kantoi ainakin näin paljon tuloksia. On mahdollista kuulua mihin uskontokuntaan tahansa, tai siirtyä siviilirekiste-

riin. Yksityinen kansalainen voi näin menetellä. Mutta kirkko jäi kiinni valtioon, tukemaan valtion sotaponnistuksia ja käännyttämään Kristuksen opin seuraajia osallistumaan sotahommiin, kuten jo sangen monet kokemukset osoittavat.

Sodan suhteen on huomattava, että Suomesta tuli pakollista asevelvollisuutta ylläpitävä valtio.

Itsenäinen Suomi ei siis saavuttanut voittoa näissä kahdessa asiassa: Uskonossa ja sodassa. Tilanne on se, että kun teosofisessa liikkeessä, joka edusti ainoastaan todellista henkistä liikettä, ujoistutti, ellemme sanoisi hävetti tunnustaa P. E:n alkuperäiseksi puhdistamaa kristinuskoa henkisen elämän korkeimmaksi moraalliseksi ja sodasta luopunutta teosofiaa teosofiaksi, niin Suomen kansakin nyt häpeää näitä samoja asioita. Pekka Ervastin ihanteenaahan oli aina aseeton yhteiskunta, mutta kuitenkin sekä valtio että uskonto jäivät veren punaamiksi. Golgatan veri punaa uskonnon ja veljesveri itsenäisyytemme.

Koetut sotamme ja uskonnon mukanaolo niissä todistavat, ettei tällainen tilanne kykene kansaamme onnellistuttamaan. — Ja nyt meillä on tämä kristosofinen työmme, joka jatkaa eli paremmin sanoen vie ihmisten tietoisuuteen Pekka Ervastin ja J. R. Hannulan sanomaa. Tämän käynnissäolevan uskonpuhdistuksen tehtävänä on selvittää nämäkin kysymykset. On ratkaistava uskontokysymys ja sotakysymys, sillä ne ovat kansallemme elinkysymyksiä. Ensimmäinen siis uskontokysymys, sillä siinä

lepää sotakysymyksenkin oikea ratkaisu. Todellinen uskonto on Vuorisaarnan siveysoppi, sen käytännöllistytänminen. Ja siihen siveysoppiin sisältyy aseettomuus, koska todellinen kristinusko alkaa aseettomuudesta.

On siis jälleen muistettava: Mitä ensin tapahtuu henkisissä liikkeissä, se sitten toistuu kansassa. Kun henkiset liikkeet ensin ratkaisevat nämä kaksi kysymystä, niin se aikanaan toistuu kansassakin. Armeijan tilalle tulee

muodostua henkinen ritaristo, josta P. E. usein mainitsi, sellainen henkistä työtä tekevä joukko, joka itse omaksuu uskonnokseen aseettoman kristinuskon ja tekee työtä sen puolesta. Näin Suomen kansakin vähitellen herää ja ensimmäisinä ilmiöinä siitä heräämisestä on, että jo neljä vuosikymmentä vaivannut ujous alkaa vähitellen häipyä. Olisi jo aikakin. sillä neljäkymmentävuotiasta pidetään yleensäkin kypsyiden saavuttaneena.

V. L. 1958: 301—303.